

ADVIESRAAD SOCIAAL DOMEIN KAAG EN BRAASSEM

Secretariaat: Liset van Steenbrugge
secretariaat@asd-kaagenbraassem.nl
www.adviesraadkaagenbraassem.nl

Aan: College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Kaag en Braassem
Betreft: (ongevraagd) Advies over de bibliotheekvoorzieningen
Datum: 31 augustus 2023

Geacht College,

Wij waarderen het zeer dat u in vrijwel alle dorpskernen onder de inwoners van Kaag en Braassem een onderzoek heeft laten uitvoeren naar de behoefte aan een bibliotheekvoorziening. In het rapport van de Opiniepijlers lezen we wat inwoners belangrijk vinden. Met stip is dat de **uitleen** van boeken en **het ontmoeten van andere inwoners**. Wij verwachten dan ook van de gemeente dat er gehoor wordt gegeven aan de wensen van de inwoners.

In het Raadsakkoord staat immers:

“Inwoners zo vroeg en passend mogelijk betrekken bij onze opgaven en projecten, en als gemeente aansluiten ook ruimte geven aan initiatieven van inwoners is de komende periode dus een essentiële opgave.”

College uitvoeringsprogramma (CUP) staat onder andere:

- “We laten inwoners actief onderdeel zijn van de gemeente door (meer) in samenhang met inwoners beleid te ontwikkelen.
- We besteden extra aandacht aan het zo vroeg en passend mogelijk betrekken van inwoners bij onze opgaven en projecten.
- We sluiten als gemeente aan bij initiatieven en ideeën van inwoners.”

In Kaag en Braassem is de laatste jaren zo sterk bezuinigd op de bibliotheekvoorziening dat de gemeentelijke bijdrage onder het landelijk laagste bedrag (€ 9) per inwoner komt. Gelukkig voor Roelofarendsveen is de bibliotheek (in afgeslankte vorm) weer teruggekomen, maar in Woubrugge is deze enkele jaren geleden gesloten en in Leimuiden dreigt deze ook te worden gesloten. In de plaats daarvan komt er of is er al een afhaalpunt met beperkte openingstijden zoals ook in de andere kleinere kernen. Los van het feit dat men niet even in een boek kan bladeren alvorens te kiezen, is het

afhaalpunt voor een deel van de inwoners van inwoners onvriendelijk en ontmoedigend, omdat zij niet over een computer beschikken of niet digitaal vaardig zijn om boeken te bestellen.

Maar een bibliotheek is meer dan een uitleenpunt van boeken. Het is een publieke toegang tot informatie, educatie en cultuur. Het draagt daarmee bij aan persoonlijke ontwikkeling, aan vergroten van maatschappelijke kansen en aan de sociale cohesie. Het is dan ook, wat ons betreft, niet logisch en onwenselijk om deze voorziening te verschraken.

Het Rijk heeft dit belang ook ingezien en wil gemeenten helpen met de versterking en reparatie van een fysiek bibliotheeknetwerk en stelt voor 2023 en 2024 een specifieke uitkering (Spuk) ter beschikking. Door nu aan de slag te gaan om de hiaten in de huidige voorzieningen te dichten, bereidt de gemeente zich ook voor op de wettelijke zorgplicht, die vanaf 2025 aan de gemeente via de gewijzigde Bibliotheekwet (Wsob) wordt opgelegd.

O.a. in de (concept) Maatschappelijke Agenda (MAG) lezen we de opgaven die de gemeente Kaag en Braassem heeft zoals:

- Toename van het aantal inwoners met een bijstandsuitkering;
- Veel inwoners met een bijstandsuitkering zijn de Nederlandse taal onvoldoende machtig;
- 9% van de inwoners is laaggeletterd;
- Toename van inwoners met een niet- Westerse migratieachtergrond en Oekraïners;
- 10% van de 2575 kinderen van Kaag en Braassem loopt een risico op een onderwijsachterstand.

De doelen van de MAG zijn om de sociale basis, gezond en veilig leven, de bestaanszekerheid en de kansengelijkheid van inwoners te verbeteren. Daarom is een bibliotheek, zeker in het kader van de MAG een essentiële maatschappelijke voorziening, waarmee een invulling-gegeven kan worden aan de Bibliotheekwet waarin de volgende punten benoemd zijn:

- Kennis en informatie ter beschikking stellen;
- Ontwikkeling en educatie bieden;
- Lezen bevorderen en het laten kennismaken met literatuur;
- Ontmoeting en debat organiseren;
- Kennis laten maken met kunst en cultuur.

Het uitgangspunt van de Bibliotheekwet is dat alle inwoners van Nederland en vooral kinderen binnen een redelijke afstand toegang moeten hebben tot een volwaardige bibliotheek. Volgens de Regeling Specifieke uitkering lokale bibliotheekvoorziening is een redelijke afstand 3,2 kilometer. In Kaag en Braassem wordt deze afstand in de meeste kernen niet gehaald. In veel kernen biedt het openbaar vervoer ook geen uitkomst. Dit betekent voor een deel van de, vaak ook minder mobiele inwoners, dat zij überhaupt moeilijk toegang hebben tot een bibliotheekvoorziening.

Uit de gesprekken van de Opiniepijlers met de Driemaster en bibliotheek Rijn en Venen is gebleken dat er een duidelijke overeenkomst is tussen de wensen, argumenten en ideeën van inwoners en die van beide stakeholders. De Opiniepijlers hebben met de input van alle gesprekken en de online enquête vier scenario's¹ geschetst met het oog op het verbeteren van de bibliotheekvoorzieningen in Kaag en Braassem.

¹ Zie bijlage

Advies

Op basis van de wensen en ideeën van de inwoners, De Driemaster en Bibliotheek Rijn en Venen en de opgaven van de MAG aan de ene kant en de visie van de staatsecretaris aan de andere kant adviseren wij een **scenario 3+**. De dorpskernen Woubrugge en Hoogmade zijn qua openbaar vervoer geïsoleerd van Leimuiden en Roelofarendsveen en liggen op grotere afstand dan de norm (3,2 km). Wij adviseren om in Woubrugge een vergelijkbare voorziening te realiseren als in Leimuiden, waar inwoners van Hoogmade ook gebruik van maken eventueel met een afhaalpunt in eigen dorp. Wij denken hierover graag met u mee.

Namens de Adviesraad Sociaal Domein Kaag en Braassem,

Danielle van Scheppingen, waarnemend voorzitter

Liset van Steenbrugge, secretaris

Scenario's voor verbetering van de bibliotheekvoorzieningen

Scenario	Leimuiden	Woubrugge	Kleine kernen	Schoolbibliotheken
1	Bestaande locatie 9,5 uur open. Vrijwilligers plus front-office medewerker	Bestaand afhaalpunt krijgt extra functies en 5 uur bemensing door vrijwilligers en activiteiten Driemaster (Papierwinkel)	Optimaliseren bestaande afhaalpunten	Optimaliseren in dorpen met basisschool (toegankelijkheid 0-12 jaar)
2	Bestaande locatie, 15,5 uur, vrijwilligers plus front-office medewerker en vestigingsleider, nieuwe afspraken over gebruik ruimtes (optimalisatie)	Kinderbibliotheek in IKC, doordeweeks is het buiten schooltijden een voorziening voor iedereen (12,5 uur), front-office medewerker	Optimaliseren bestaande afhaalpunten	Optimaliseren in dorpen met basisschool (toegankelijkheid 0-12 jaar)
3	Nieuwe locatie met meer functies, bemensing en openingstijden als in 2, tot realisatie optimalisatie bestaande locatie	Als in 2, inclusief opening op zaterdag (15 uur)	Bestaande afhaalpunten krijgen extra functies en bemensing door vrijwilliger (15 uur) en activiteiten Driemaster (Papierwinkel)	Optimaliseren in dorpen met basisschool (toegankelijkheid 0-12 jaar)
4	Een mobiele vestiging (bus of boot) die alle kernen buiten Roelofarendsveen aandoet. Voor activiteiten, al dan niet in samenwerking met De Driemaster, huurt de bibliotheek een locatie (per activiteit)			Optimaliseren in dorpen met basisschool (toegankelijkheid 0-12 jaar)

